
XXXIV KONFERENCJA EUFASA TALLINN 2018

W dniach 13-15 maja 2018 r. w Tallinnie odbyła się konferencja Stowarzyszenia Rodzin Dyplomatów Unii Europejskiej. Delegatkami z Polski były Anna Kaszuba i Katarzyna Braiter.

W konferencji uczestniczyli przedstawiciele 18 stowarzyszeń europejskich oraz obserwatorzy z ambasad krajów nie posiadających takich stowarzyszeń. Gospodarzami spotkania było Stowarzyszenie Rodzin Dyplomatów Estońskich oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych Estonii, które wpisało to wydarzenie w obchody setnej rocznicy odzyskania niepodległości.

Konferencję otworzył minister spraw zagranicznych Estonii-Sven Mikser, który podkreślił w swoim wystąpieniu rolę EUFASA w podnoszeniu świadomości i poszukiwaniu rozwiązań dla problemów, z którymi spotykają się rodziny dyplomatów w Europie. Wyraził uznanie dla współmałżonków dyplomatów, którzy podczas pobytu na placówkach muszą często stawić czoła wszystkim, nawet nieprzewidywalnym często wyzwaniom, zajmują się sprawami administracyjnymi życia codziennego i wspierając dyplomatów pomagają Ministerstwu Spraw Zagranicznych. Wyraził zadowolenie, że w 100-lecie odzyskania niepodległości przez Estonię konferencja odbywa się w ich kraju i życzył, by oprócz owocnych obrad delegacji mogli poznać historie, kulturę i piękno starego Tallinna. Zapowiedział, że w ramach równoległego programu dla przedstawicieli Family Officers, podsekretarz stanu z MSZ Estonii, pani Anneli Kolik przedstawi estońską Ustawę o służbie zagranicznej.

Następnie Grupy Robocze, złożone z delegatów poszczególnych stowarzyszeń prezentowały opracowania tematów, nad którymi pracowały od ostatniej Konferencji EUFASA w Helsinkach. Grupa Web Solutions (Szwajcaria, Austria, UE, Wielka Brytania) przedstawiła nowe rozwiązania umożliwiające lepszą komunikację między stowarzyszeniami za pomocą strony Internetowej EUFASA.

Wprowadzono wszystkie raporty z konferencji. Na stronie internetowej można znaleźć wystąpienia prelegentów i przewodniczących grup roboczych. Uaktywniono platformę dot. pracy, na której można zamieszczać informacje o wakatach i poszukiwać zatrudnienia w innych krajach. Zastosowano tabele w Excelu celem standaryzacji gromadzenia danych i możliwości porównania zebranych informacji od stowarzyszeń. Stowarzyszenia zobowiązały się do uzupełnienia danych w wersji Excel. Przyjęto nowe ujednolicone sposoby zapisu dokumentów.

Przedstawiciel Szwajcarii zaproponował nową Grupę Roboczą – Nowe Stowarzyszenia, by pomóc założyć je krajom UE oraz krajom kandydującym do członkostwa w Unii, które nie mają podobnych stowarzyszeń. (Słowacja, Słowenia, Chorwacja, Rumunia, Bułgaria, poza UE-Lichtenstein, Turcja, Ukraina, Białoruś). Grupa ta ma się też zająć tym, jak pomóc organizacjom, które choć powstały, obecnie nie działają (Szwecja, Norwegia, Węgry, Holandia, Dania, Grecja, Cypr).

Już od 1985r. na wielu konferencjach starano się zebrać opinie i dobre praktyki dotyczące rozwiązywania w poszczególnych krajach problemów dzieci towarzyszących dyplomatom na placówkach, ich statusu prawnego, aby opracować jednolite, europejskie standardy traktowania ich przez ministerstwa spraw zagranicznych

Na zeszłorocznej konferencji w Helsinkach zaprezentowano i przyjęto dokument o charakterze „Karty Praw” (Charter) małżonków dyptomatów. Dokument ten to rekomendacja dla europejskich ministerstw spraw zagranicznych oparta na dobrych praktykach stosowanych w różnych krajach Unii Europejskiej.

Grupa Robocza – „Prawa Dzieci” (w składzie której pracowali przedstawiciele organizacji Francji, Irlandii, Włoch, Wielkiej Brytanii i Polski), zwróciła uwagę, że mobilny tryb życia dyptomatów dotyczy całej rodziny, a więc tak jak współmałżonków, dobro dzieci też powinno być gwarantowane ujednoliconymi w Europie prawami.

Przygotowano następujące rekomendacje:

1. Edukacja

- Ministerstwa powinny zabezpieczyć wystarczające środki na pokrycie wszystkich kosztów związanych z edukacją dzieci towarzyszących dyplomatom na placówkach zagranicznych oraz niezbędnych kosztów adaptacji do systemu edukacji w kraju po powrocie.
- Dzieci powinny mieć wybór szkoły podstawowej i średniej o podobnych standardach jak w rodzinnym kraju.
- Dzieci powinny mieć możliwość i pokryte koszty zajęć przedszkolnych zgodnie z prawem w kraju rodzinnym i w kraju przyjmującym.
- Dzieci powinny mieć zapewnioną pomoc w nauce języka obcego, niezbędnego dla funkcjonowania dziecka w kraju przyjmującym.
- Dzieciom specjalnej troski należy się fachowa pomoc.
- Powinno się ułatwić dzieciom powracającym do kraju dostęp do studiów wyższych.

2. Koszty leczenia.

- Dzieci powinny mieć pokryte koszty leczenia i zapewnioną jakość opieki zdrowotnej na poziomie porównywalnym z przysługującym im w kraju.

3. Koszty podróży.

- Odpowiadając na podstawową potrzebę psychologiczną –kontaktu z bliskimi, należy zapewnić dzieciom pokrycie kosztów corocznej podróży z placówki do kraju rodzinnego .
- W sytuacji, kiedy dziecko, z różnych względów pozostaje w kraju- pokrycie kosztów corocznej podróży celem odwiedzenia rodzica na placówce.
- Rodzic, pozostający z różnych powodów w kraju, powinien mieć pokryte koszty corocznej podróży celem odwiedzenia dziecka przebywającego z dyplomatem na placówce.

4. Profesjonalne wsparcie.

- Dzieciom powinno się zapewnić pedagogiczno-psychologiczne wsparcie w okresie przesiedlenia, adaptacji w nowym środowisku oraz po powrocie do kraju.

Grupa robocza „Rights of Children” będzie dalej pracować nad przygotowaniem oficjalnej Deklaracji Praw Dziecka i podda ją konsultacjom przed przyjęciem na następnej konferencji. Przedstawiono też przykładowo system funkcjonowania szkół włoskich i irlandzkich za granicą. Delegacja irlandzka zwróciła uwagę na nierówną, dyskryminującą sytuację, w jakiej znajdują się dzieci dyplomatów powracających z maturą międzynarodową czy A-level GCSE w stosunku do dzieci kończących szkołę średnią w Irlandii, jeśli chodzi o dostęp do szkół wyższych.

Grupa Robocza „Partnership issues” (Finlandia, Niemcy ,Irlandia) przygotowała pilotażową wersję kwestionariusza na temat: „Jakie są główne wyzwania przed jakimi stają związki małżeńskie/partnerskie z dyplomata w zakresie życia rodzinnego, społecznych stereotypów, samooceny, zatrudnienia, kariery itp.”

Drugi dzień konferencji rozpoczął raport badań pani Nicole Nasr (doktorat z psychologii doradczej), w których zadała pytanie współmałżonkom dyplomatów : jak bycie współmałżonkiem dyplomaty kształtuje to, jaka jest samoocena kobiety i ocena jej związku w trakcie wyjazdów na placówki. Obraz, jaki przekazała Pani Nasr niestety nie był pozytywny. Największym problemem były zawsze relacje z dziećmi. Brak czasu dla nich, problemy językowe, problemy w szkole z tym związane oraz wiele podobnych. To powoduje, iż kobieta czuje się winna. iż naraziła dzieci na tak, czasami ekstremalne warunki. Raport spotkał się jednak z dosyć dużą krytyką ze strony delegatów. Pojawiły się głosy, iż raport pokazywał zbyt jednostronnie problemy związane z wyjazdami rodzin dyplomatów na placówki.

Następnym punktem w programie drugiego dnia konferencji była prezentacja badań nad równością płci w polityce zagranicznej Czech pani Kateriny Kočí z Instytutu Stosunków Międzynarodowych w Pradze oraz prezentacja nowej Ustawy o Służbie Zagranicznej w Czechach. Poziom dbałości o pracowników służby zagranicznej i ich rodziny jest bardzo pozytywny i obejmuje wiele dziedzin, które w Służbie Zagranicznej w Polsce nie są do tej pory uregulowane.

Pojęcie „członka rodziny” rozszerzone zostało o zarejestrowanych partnerów (nawet tej samej płci), o rodziców oraz innych członków rodziny dzielących wspólne gospodarstwo domowe. Wszystkim im przysługują pełne prawa „członka rodziny” przemieszczającego się z dyplomata na placówkę.

Ubezpieczenie zdrowotne zapewnione jest do 80 roku życia członka rodziny. W nowej Ustawie o Służbie Zagranicznej w Czechach wprowadzone zostało także:

- opłacanie składki na fundusz emerytalny od minimalnej pensji dla niepracującego współmałżonka / partnera ,
- możliwość pracy, nawet na stanowiskach podległych,
- urlop na czas pobytu na placówce dla pracowników służby cywilnej.

Ważnym punktem dnia było przeanalizowanie wyników i reakcji poszczególnych ministerstw spraw zagranicznych UE na Kartę Praw podpisaną przez wszystkie stowarzyszenia w trakcie ubiegłorocznej konferencji (Polska podpisała także Kartę Praw, zastrzegając, że definicję współmałżonka/partnera rozumiemy zgodnie z polskim prawem). Niestety nasze Stowarzyszenie nie doczekało się żadnej

reakcji ze strony Kierownictwa naszego MSZ po przedstawieniu Karty Praw wraz z zeszłorocznym sprawozdaniem.

Następnym punktem dnia była prezentacja Pani Christine Bory z Luxemburga, dokumentująca artystycznymi fotografiami życie współmałżonków ambasadorów w trakcie pełnionych misji. Projekt Pani Bory rozpoczął się w Wielkiej Brytanii i będzie także kontynuowany w innych krajach. W trakcie ostatniego dnia konferencji zostały także przedstawione propozycje nowych grup roboczych, które będą zbierały i opracowywały materiały na następną konferencję. Między innymi „Dzieci trzech kultur” oraz „Think Tank- New Association” dotyczący zachęcenia do członkostwa w EUFASA pozostałych krajów Unii (w tym, tych, które były kiedyś członkami, a obecnie nie działają) oraz krajów pretendujących do członkostwa w UE. Delegacja polska zgłosiła chęć pracy nad tym tematem, jak również nad kontynuacją zeszłorocznego tematu dotyczącego dzieci oraz w grupie zajmującej się sprawami prawnymi.

Po wyczerpaniu tematów przygotowanych na konferencję Prezydencja Estonii przekazała prezydencję w ręce Wielkiej Brytanii, która zaoferowała zorganizowanie konferencji w przyszłym roku w Londynie.

Konferencję zakończyła Pani Katrin Saarsalu-Layachi, Dyrektor Generalna MSZ Estonii, dziękując za organizację konferencji Stowarzyszeniu Rodzin Dyplomatów Estonii oraz przybyłym delegatom za nieustanną walkę o poprawę warunków życia rodzin dyplomatów.

Opracowały: Anna Kaszuba i Katarzyna Braiter.